

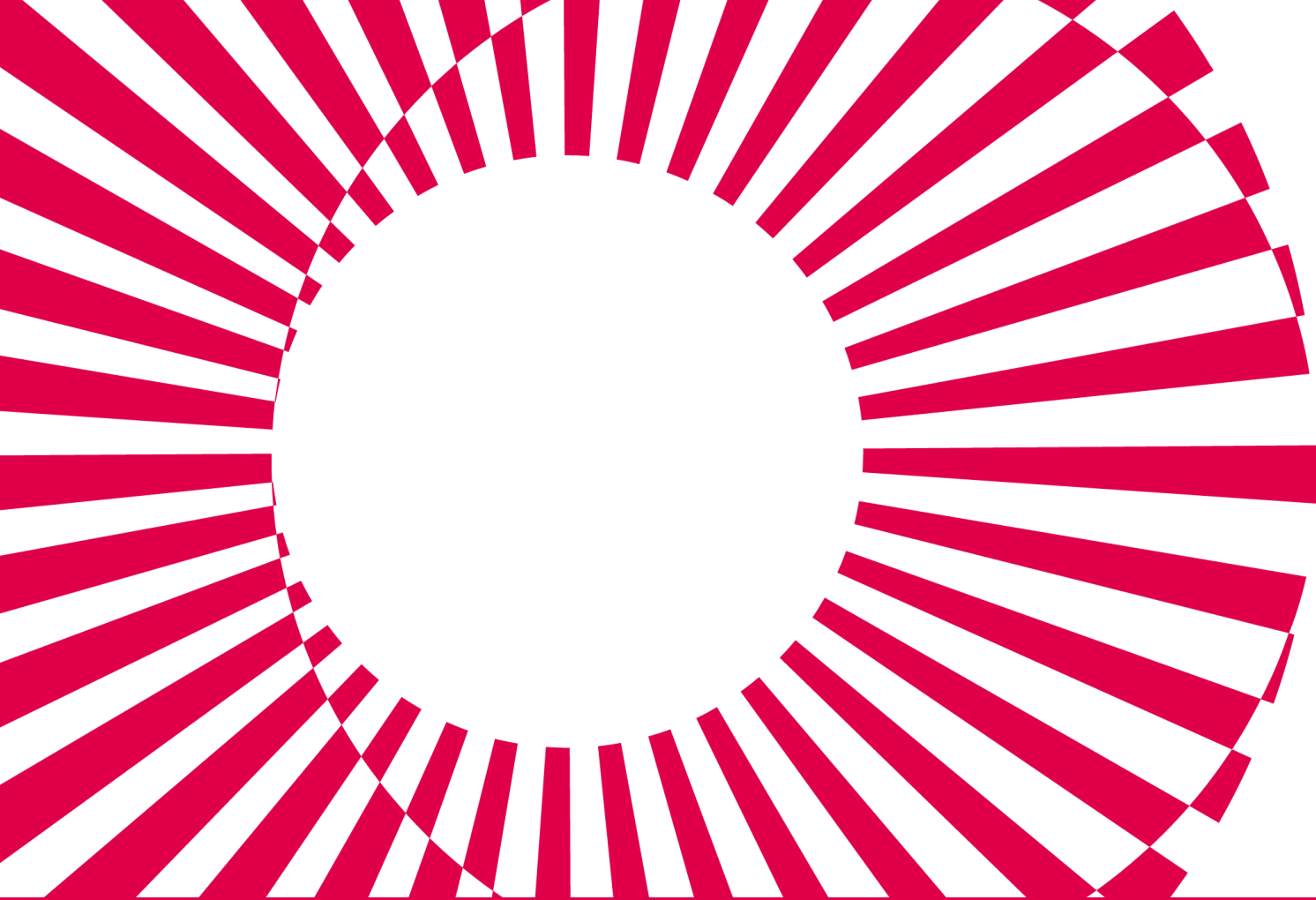

UC Leuven
Limburg

MOVING MINDS

Ruimte voor 'ont'-moeting en 'subjectificatie' in het onderwijs

De casus van PIW in SRW

Eerst een 'starter',
dan de rest van
het menu

UC Leuven
Limburg
MOVING MINDS

De normatief-zelfreflexieve professional
(o.a. Kunneman, 1996)

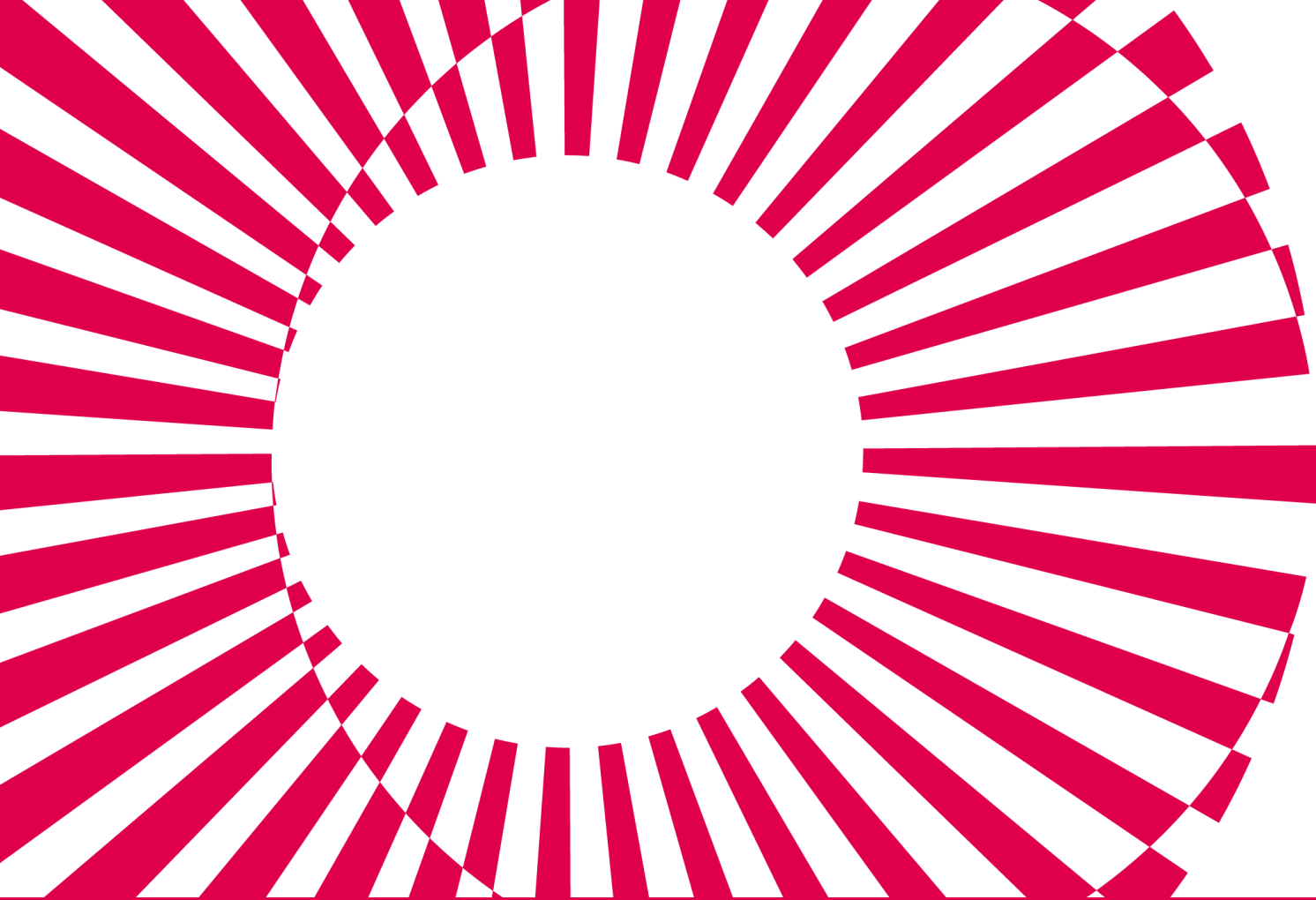
Opdracht: individueel (5 minuten)

1. Ga in je GSM (of in de ruimte) op zoek naar een foto/beeld dat **jouw afgelegde weg als “professional én als persoon” in “de wereld” (en omgekeerd) goed weergeeft.**
2. Vragen:
 - Waarom koos je voor dit beeld?
 - Wat zegt dit over jouw permanente ontwikkeling als “professional én als persoon” in “de wereld” (en omgekeerd)?

→ **formuleer minstens 1 antwoord per vraag**

Onthoud je antwoorden én je gevoelens bij deze opdracht voor jezelf.
Neem ze in je achterhoofd mee tijdens de uiteenzetting.

Korte situering geschiedenis SRW-UCLL

UC Leuven
Limburg
MOVING MINDS

Professionele Bachelor

“Sociale Readaptatiewetenschappen: kinderen, jongeren & welzijn”

Professionele Bachelor UCLL

“SRW: kinderen, jongeren & Welzijn”

- een **relatief jonge opleiding** die zich richt op het opleiden van kind- en jeugdwelzijnswerkers met een “**Professioneel Bachelor-diploma**”.
- De opleiding werd **gelanceerd in 2012** op de Campus Sociale School in Heverlee, onderdeel van Hogeschool UCLL.
- De opleiding ontstond uit **een groeiende maatschappelijke nood** aan professionals die **kinderen, jongeren (0-24 jaar) en hun context begeleiden** in complexe opvoedingssituaties, psychosociale uitdagingen en welzijnsvraagstukken.
- Onze Bpa-SRW werd/wordt ontwikkeld in **nauwe samenwerking met het werkveld** (jeugdzorginstellingen, scholen, welzijnsorganisaties en beleidsmakers).

Professionele Bachelor UCLL “SRW: kinderen, jongeren & Welzijn”

- Het curriculum is **breed en interdisciplinair**, met vakken zoals psychologie, pedagogie, sociologie, criminologie, recht, biologie en jeugdhulp.
- **Praktijkervaring onderbouwd met theoretische denkkaders** staat centraal: gradueel opgebouwde praktijkervaring startend als vrijwilliger in OF1 en afsluitend met een intensieve stage van 500 uur in OF3.

**In AJ 22-23: een hertekening en curriculumhervorming:
PIW werd geboren!**

Science fiction?

De ruimte ontdekken:

- PIW doet beroep op ieders growth-mindset, om 'anders' te denken, kracht- en groei-gericht in de wereld te staan;
- grenzen verkennen – al dan niet overschrijden om vervolgens te weten dat die andere wereld niets voor jou is (ook dat is leren!)

• 'Vrije' ruimte in een onderwijs/opvoedingscontext?

- ≠ niets doen; ≠ vrijheid-blijheid; ≠ in een hangmat liggen; ...
- = je engageren, je betrekken op anderen én op en in de wereld
- een INSPANNINGSverbintenis, geen resultaatsverbintenis (op een examen)

• Ont-'moeten':

- Ontmoeten = medestudenten/critical friends/docenten, anders-denkenden
- Ont-'moeten' = niet "moeten" voor de opleiding, je diploma, je ouders,...
- 'Ont'-moeten = voelen, verbeelden, verder dan de vanzelfsprekende leefwereld

Dubbel van belang voor toekomstige opvoeders/SRW-ers:

- Voor hun eigen persoonlijke én professionele identiteit
- Voor hun professionaliteit als begeleider tav kinderen, jongeren en hun context:
 - welke 'vrije' ruimte is er (nog) voor mij als professional?
 - Welke 'vrije' ruimte is er (nog) voor kinderen, jongeren om zichzelf te kunnen zijn/zichzelf te ontwikkelen?
 - Welke 'vrije' ruimte is er (nog) voor ouders, leerkrachten, lesgevers, significante anderen,... om ruimtes te creëren ter ontwikkeling en ontplooiing van het kind, de jongere, de volwassenen van onzer aller toekomst?

Het OPO PIW-SRW

PRAKTISCH-
ORGANISATORISCH

UC Leuven
Limburg
MOVING MINDS

OPO = opleidingsonderdeel:
"PROFESSIONAL IN WORDING"

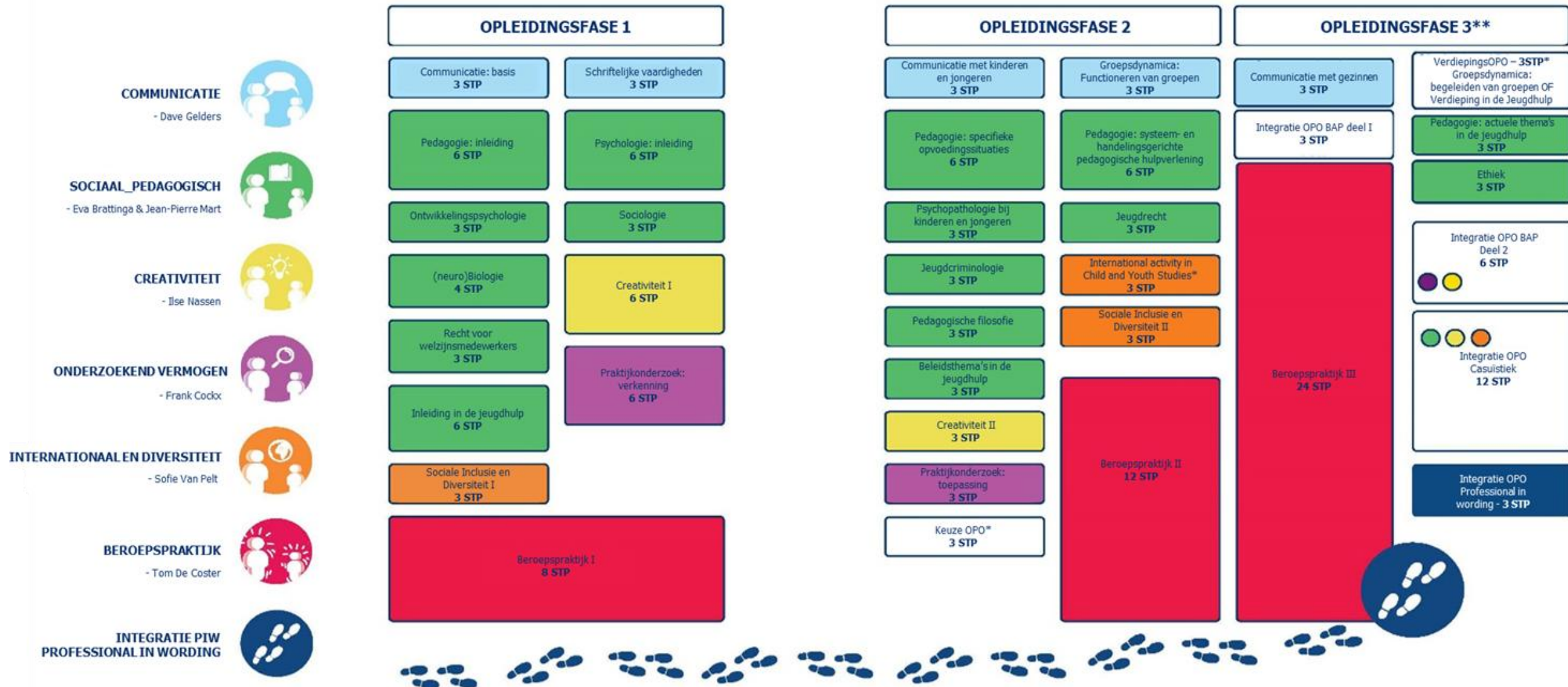
Curriculumhervorming SRW 2022-2023

Nieuwe structuur:

- De opleiding werd hertekend rond **6 leerlijnen**:
 - **Sociaal-pedagogische vorming**
 - **Communicatie**
 - **Creativiteit**
 - **Sociale inclusie & diversiteit**
 - **Onderzoekend vermogen**
 - **Beroepspraktijk**
- Het “**Professional in wording**”-proces werd toegevoegd als ‘file-rouge’ doorheen de hele opleiding

HET CURRICULUM en de situering van het PIW-proces

Opbouw van het PIW-proces

- OF1: PIW1: **introductie**

- Inleiding op de onthaaldag en via het OPO Beroepspraktijk1
- Zelf aan de slag gaan (via introductie en andere OPO's)

- OF2: PIW2: **exploratie**

- 3 coachingsessies tijdens het AJ
- Zelf aan de slag gaan

- OF3: PIW3: **consolidatie**

- 3 coachingsessies tijdens het AJ
- Zelf aan de slag gaan
- Eindgesprek met vooraf beoordeling van "pass or fail" om aan het eindgesprek te mogen deelnemen.

PIW is op ontdekkingsreis gaan!

Levenslang ontdekken

Levenslang leren

WAT RAAKT(e) JE?
persoonlijke
interesseveld

OPO gerelateerde
opdrachten
integraal over hele
opleiding heen

VRIJ AANBOD
studenten/docenten/
mentoren/alumni
/doelgroep/experts

KWESTIES DIE
ANDEREN
RAAKTEN

Betekenisvolle
ervaringen uit bvb
OPO's/stage

**Toledo
leerplatform**

ZOEKEN-
BEWEGEN-
REFLECTEREN-
EXPERIMENTEREN

BETEKENIS
CAPTEREN

BEELD
VORMEN
CAPTEREN

RODE DRADEN IN
WAT JOU RAAKTE

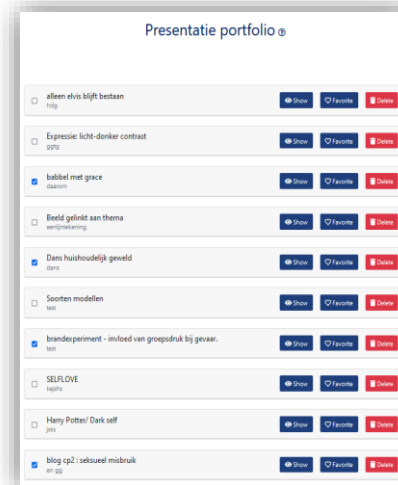
CRITICAL FRIENDS

REFLECTIEVRAGEN

REFLECTIEVRAGEN
door DOCENT

PRESENT
INVENTARISEREN
BETEKENISVOLLE
BEELDEN

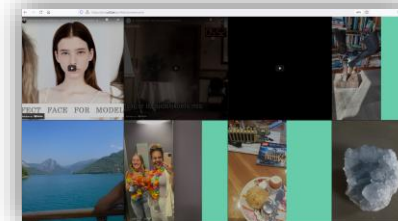

PASS of FAIL

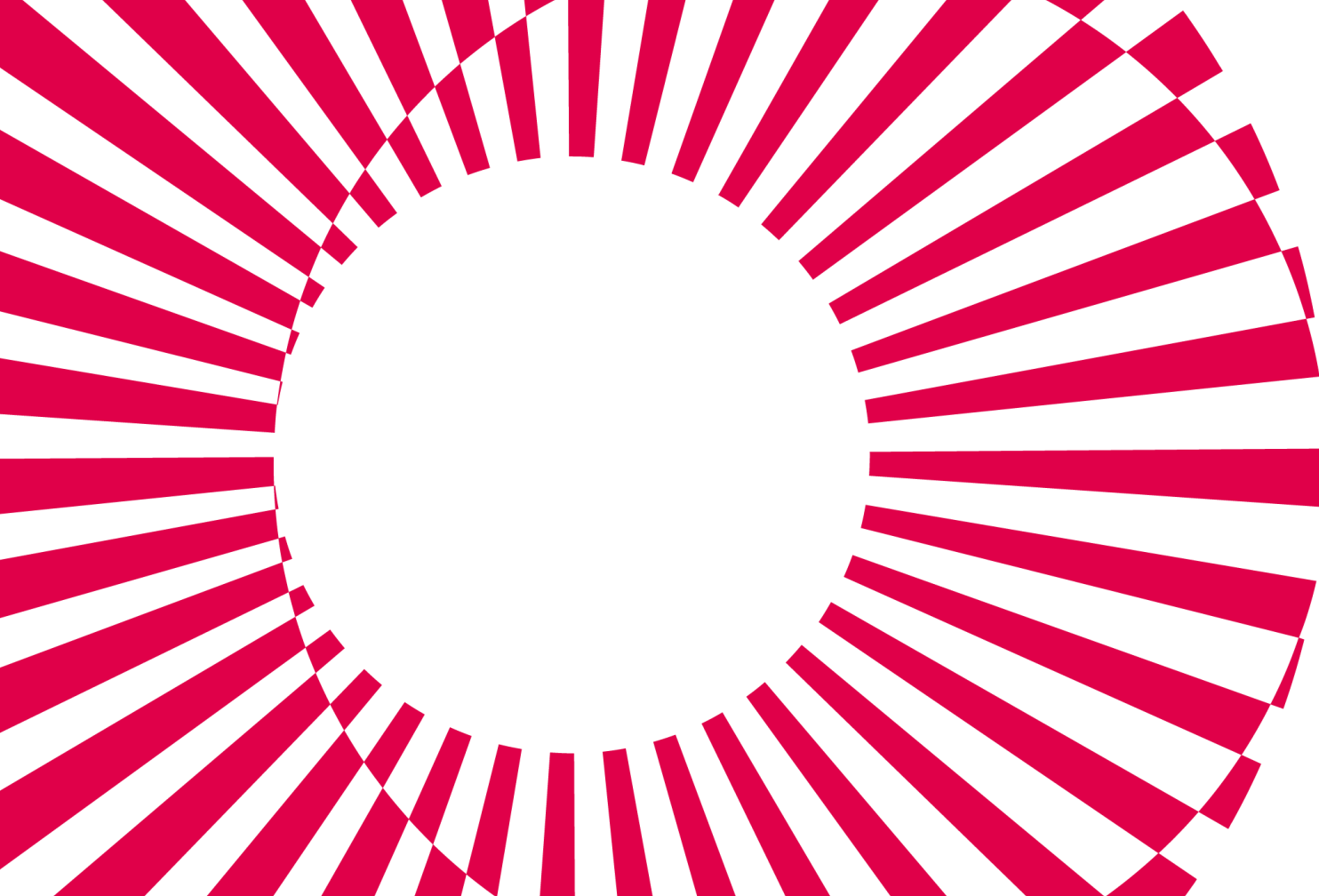
EINDGESPREK
ALLEEN ELVIS
BLIJFT BESTAAN

8
BETEKENISVOLLE
BEELDEN

POINT FINAL

Onderliggende theoretisch- pedagogische kaders

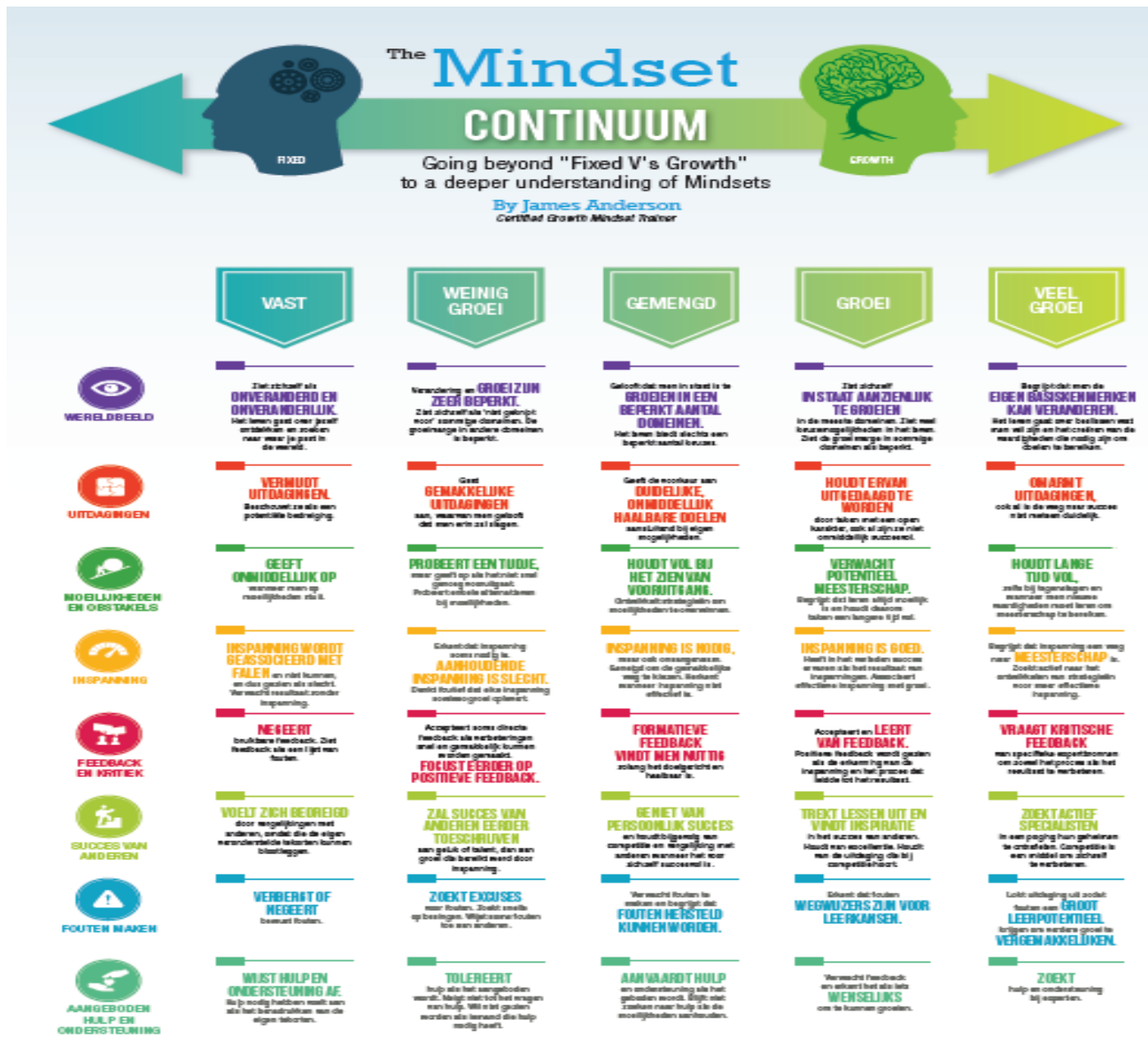

UC Leuven
Limburg
MOVING MINDS

PIW = gebaseerd op
onderzoeksgerelateerde inzichten

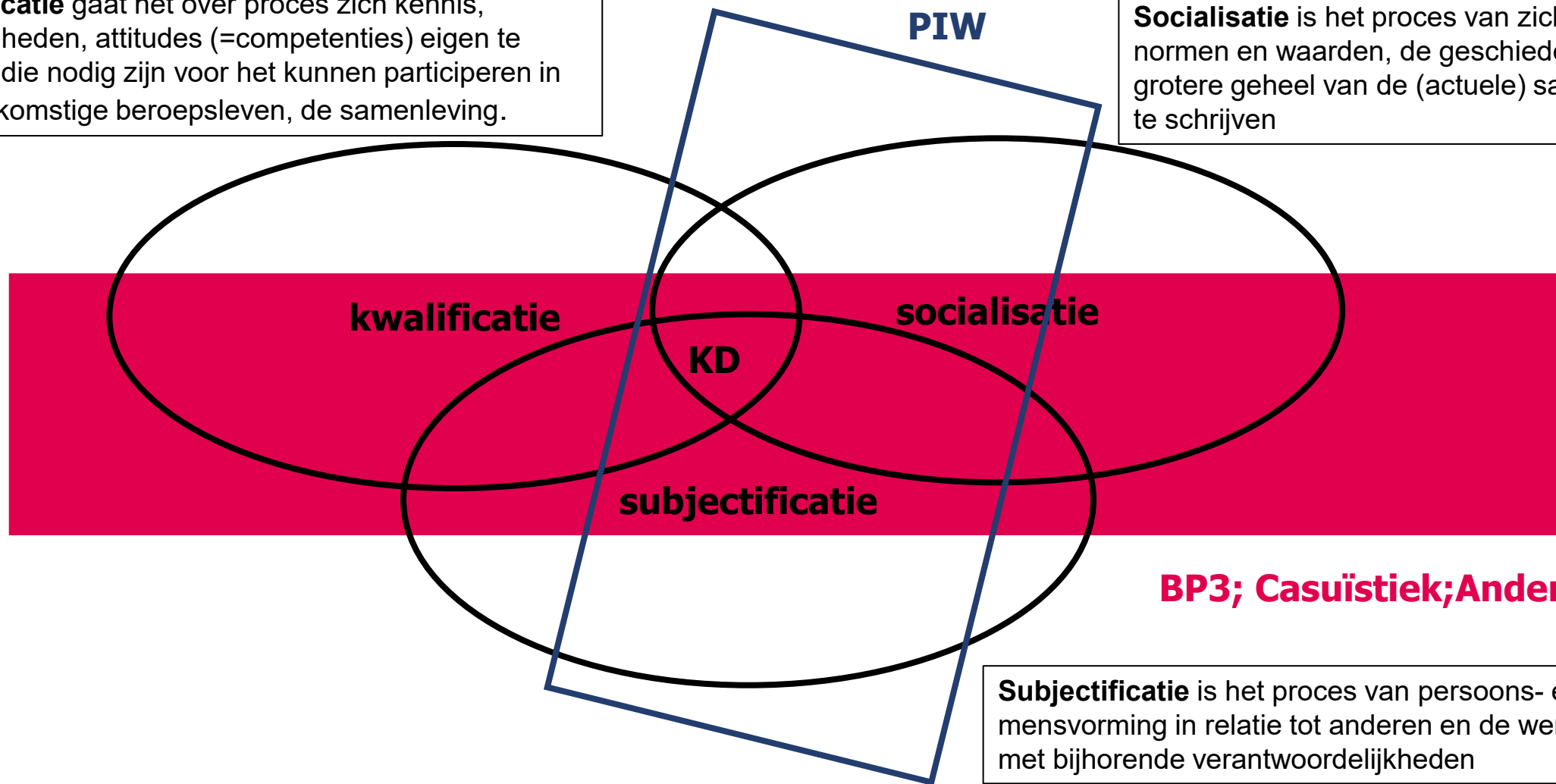
Anderson (2017), (gebaseerd op Dweck)

Biesta (2012; 2012a; 2014)

Kwalificatie gaat het over proces zich kennis, vaardigheden, attitudes (=competenties) eigen te maken die nodig zijn voor het kunnen participeren in het toekomstige beroepsleven, de samenleving.

Socialisatie is het proces van zich in de normen en waarden, de geschiedenis van het grotere geheel van de (actuele) samenleving in te schrijven

Subjectificatie is het proces van persoons- en mensvorming in relatie tot anderen en de wereld met bijhorende verantwoordelijkheden

- dubbele beweging van mens zijn in de wereld + de wereld naar mij
- KD= "Kritisch Denken" als centrale motor in de hele opleiding SRW en het leven

Bass & Good, 2004; Masschelein & Simons, 2007

Pedagogische visie

Educare

Trainen, bijbrengen, inleiden, ...

Educere

Uitdagen, verkennen, uitleiden, ...

- Docent als expert, begeleider tot resultaat

In het kader van reguliere OPO's:

- **Resultaats**verbintenis
- **Product** ifv van te behalen doelen
- Punten scoren

10/20 = credit, dus OK

- Docent als gids/coach/critical friend tot persoonswording in en met de wereld

In het kader van PIW:

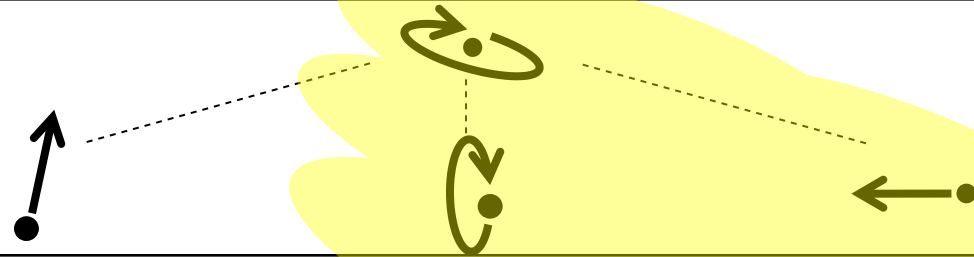
- **Inspannings**verbintenis
- **Proces** ifv persoons- en menswording
- Geëngageerd op onbestemde reis gaan

pass or not yet

Drie pedagogische handelingsperspectieven (Cockx, 2004; 2007)

waarbij het ECOCIPATIE-perspectief gaat over het creëren van RUIMTE(s) voor alledaags en biografisch leren

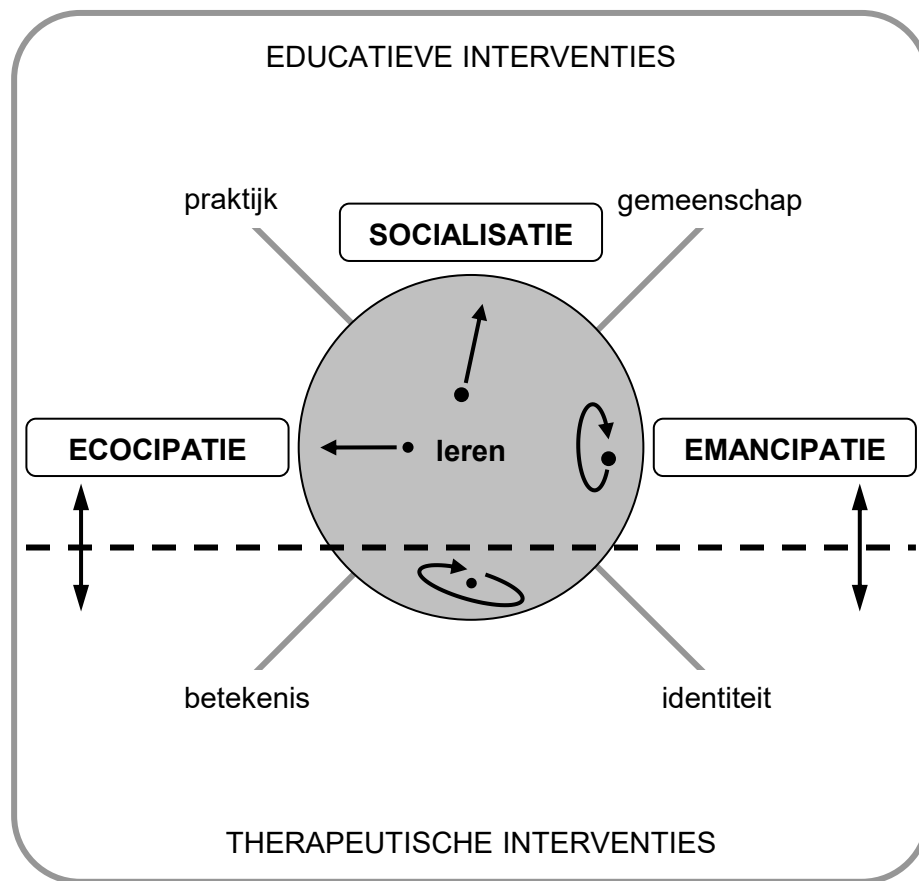
Hoofdrichting van het leren			
Bekeken vanuit de individuele beleving			
Type	Ingroeïend leren	Bevrijdend leren	Betekenend leren
Bekeken vanuit het faciliteren van het leren			
Perspectief	SOCIALISATIE	EMANCIPATIE	ECOCIPATIE
Interesse	Kennis, vaardigheden, attitudes	Reflectie op ervaringen	Betekenen
Doelgroep	Deficiëntie	Incongruentie	Competentie
Verankering	Individu	Samenleving	Omgeving
Sturing	Normaliteit (het juiste)	Ideologie (het goede)	Zin (het ware)
Grenzen leren	Respecteren	Bevragen	Verkennen
Leven leren	Bewandelen	Bereflecteren	Beleven
Leerproces	Voorspelbaar	(On)voorspelbaar	Onvoorspelbaar

FOCUS PIW

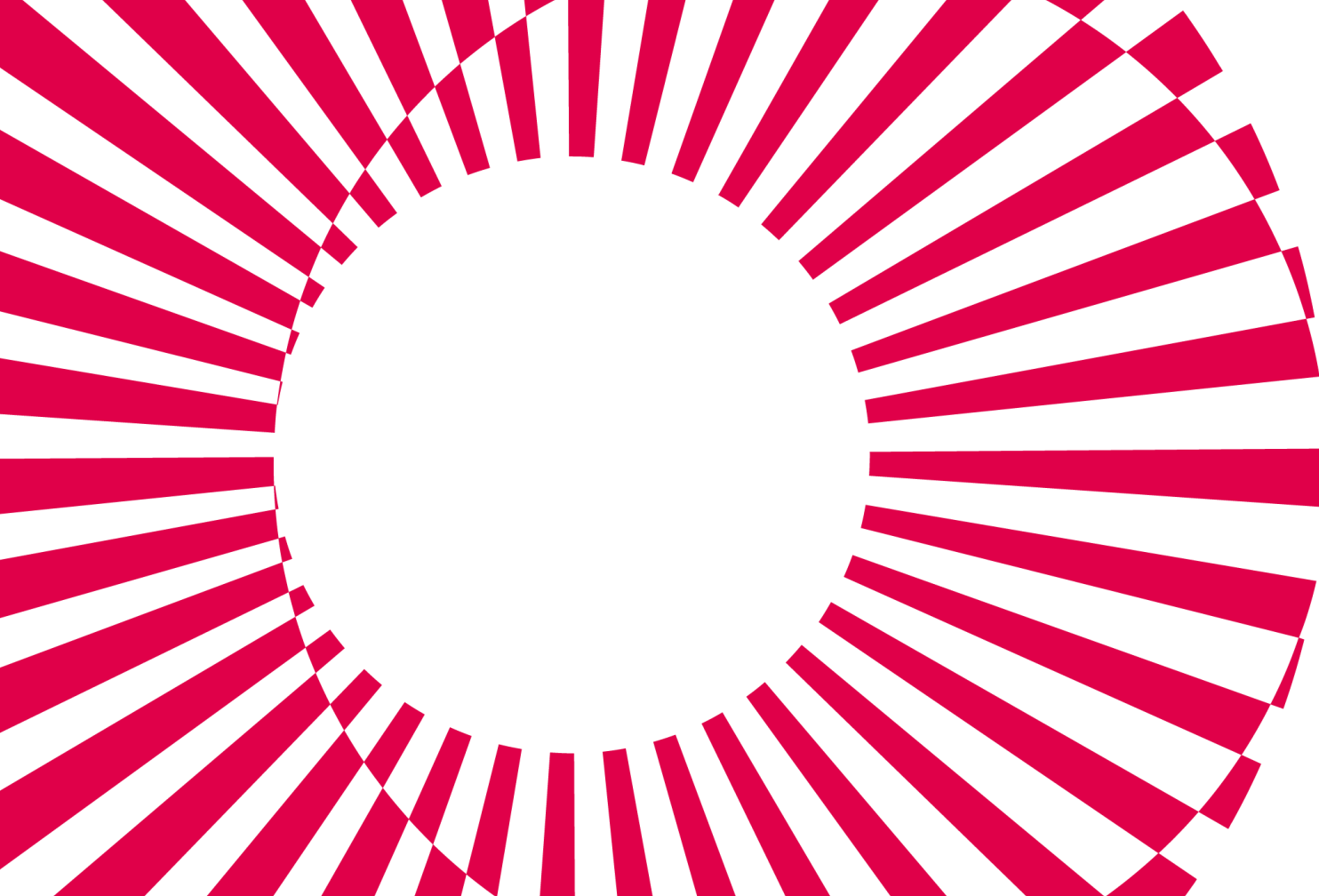
Cockx, 2004, pag: 293-294; 2005 (gebaseerd op Lave & Wenger)

Over het verschil tussen educatieve en therapeutische interventies

Dit kader geeft aan dat er geen 'eenduidige' en 'voor-eens-en-voor-altijd' vastliggende grenzen te trekken zijn tussen therapeutische interventies enerzijds en educatieve anderzijds (zie stippellijn + de pijltjes). Bijgevolg: de pedagoog zal de ene keer wat meer aan therapie doen, de andere keer de therapeut wat meer aan educatie. Wanneer we ons bij de twee types van interventie die ik in het schema presenteer telkens een institutionele werksoort voorstellen, dan wordt het leren van het individu (grijze cirkel) gepresenteerd als niet exclusief behorend tot het educatief werk, noch tot het therapeutisch werk. De figuur geeft aan dat het dagelijks leren van individuen de grenzen die er professioneel getrokken worden, overschrijdt. Daarmee poogt dit denkkader een integratie tussen verschillende rationaliteiten aan te reiken: de rationaliteit van het educatief, welzijns-, opbouw- en therapeutisch werk enerzijds en de leer-rationaliteit opgetekend bij het individu anderzijds.

Enkele sfeerbeelden

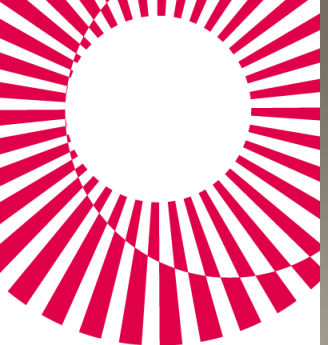

UC Leuven
Limburg
MOVING MINDS

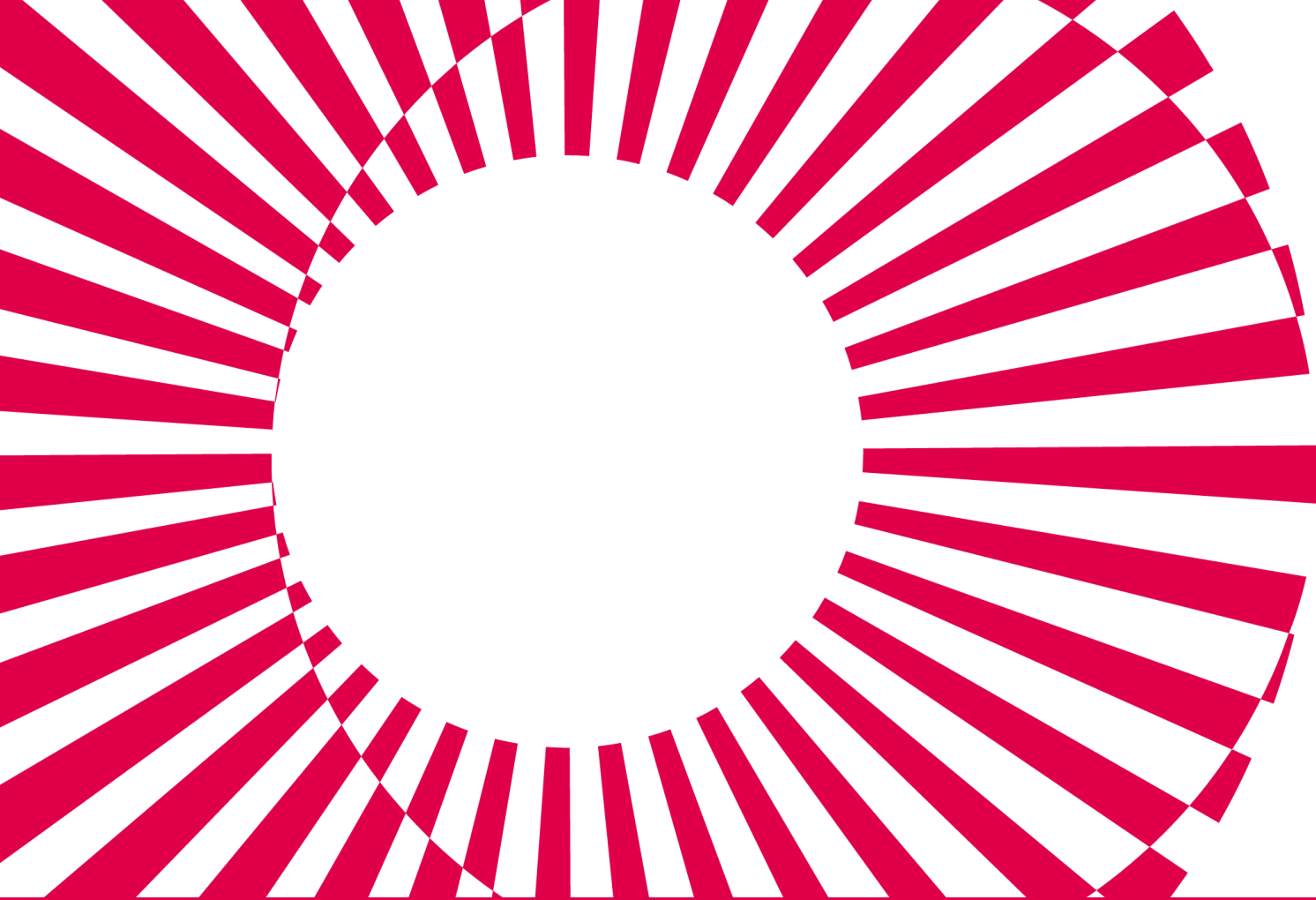
Professionele Bachelor

“Sociale Readaptatiewetenschappen: kinderen, jongeren & welzijn”

3 te bespreken kwesties

UC Leuven
Limburg
MOVING MINDS

Professionele Bachelor

"Sociale Readaptatiewetenschappen: kinderen, jongeren & welzijn"

Kwestie 1: De “vrije-ruimte”

- Hoe zit het met de pedagogisch vrije-ruimte in jullie opleiding(en)?

Kwestie 2: 'vrije' ruimte vorm geven

'vrije' ruimte voor de opvoedeling, de studenten $\neq$ 'vrije' ruimte voor opvoeders, lesgevers, docenten

- Hoe zou jij de verantwoordelijkheid en taken voor opvoeders resp. lesgevers concreet vorm geven, beschrijven?

Kwestie 3: wat is jouw mening over een 'opleidingsonderdeel' als PIW?

- Wat vind je goed?
- Wat vind je niet of minder goed?
- Welke aanbevelingen tot bijsturing heb je?

Werkwijze

- 15 minuten discussie en overlegtijd per kwestie
- Noteer jouw antwoorden of bedenkingen op de desbetreffende flap
- Wissel gerust van flap tijdens die 15 minuten
- 5 minuten collectieve nabespreking per flap

Alvast bedankt voor je constructieve medewerking!

Bronnen

- Anderson, J. (2017). *The Mindset Continuum. Based on the work of Carol Dweck*. Geraadpleegd op 2019 via: www.jamesanderson.com.au.
- Bass, R. & Good, J. (2004). Educare and Educere: Is a Balance Possible in the Educational System? *The Educational Forum*, Vol 68, pp 161-168.
- Biesta, G.J.J. (2012). *Goed onderwijs en de cultuur van het meten*. Den Haag: Boom-Lemma.
- Biesta, G.J.J. (2012a). *Giving teaching back to education. Phenomenology & Practice*, vol 6, 2, 33-49.
- Biesta, G.J.J. (2014). *The beautiful risk of education*. Boulder, Co: Paradigm Publishers.
- Cockx, F. (2004). *Biografisch leren van homoseksuelen in pedagogisch perspectief*. Studia Paedagogica. Volume 38. Leuven: Universitaire Pers Leuven.
- Cockx, F. (2005). Biografisch leren als uitdaging. Over de vloeiende grenzen tussen therapeutisch en educatief interveniëren. In F. Cockx & J. De Vriendt. *Biografisch leren en werken*. Wisselwerkcahier '05 (pp 131-146). Brussel: Socius
- Cockx, F. (2007). *Leren voor vormingswerk. Concepten voor het faciliteren van leren*. Brussel: SoCiuS.
- Kunneman, H. (1996). Normatieve professionaliteit: een appel. *Sociale Interventie*, 3, 107-112.
- Masschelein, J. & Simons, M. (2007). Competentiegericht onderwijs: voor wie? *Ethische perspectieven*, 17 (4) 398-421.

Addendum: evaluatie PIW door studenten AJ 24-25

Wat belemmerde je om te leren in PIW?

- Te weinig continuïteit, te weinig samenkomsten OF1, wisselende groepen/docenten
- Gemis aan continuïteit
- Vele veranderingen
- Maar 3 sessies in OF2 en OF3 = moeilijk vasthouden
- Verplichte activiteiten + controle
- Verplichte activiteiten & gedoe met website
- Verplichte activiteiten
- Verplichting van de activiteiten
- Vaagheid/onduidelijkheid
- Vaagheid/onduidelijkheid + HC OF1 blijft niet hangen
- Onduidelijkheid, vaagheid, chaos
- Onduidelijkheid in verschillende visies van de docenten

Wat leerde je in PIW?

- Reflectie, bewust stilstaan
- Reflecteren, bezig met de wereld & invloed
- Bewustwording (als proces)
- Bewustwording & zelfontwikkeling
- Vrijheid en ruimte om zelf te experimenteren
- Vrijheid-ruimte
- Leren van en door de andere studenten in verbinding
- Verbinding & veilige omgeving in gesprek met anderen
- Aanpak van docent (zorgen voor veiligheid en verbinding)
- Docent zorgt voor verbinding en wat ruimte
- Verbinding
- Betekenisgeving en persoonsvormend proces

Wat behouden in PIW?

- Eindgesprek(ken)
- Samen delen in sessies & eindgesprekken
- Eindgesprek
- De sessies
- Meerdere perspectieven in acht leren nemen
- Gesprekken in kleine groepjes
- Fysieke bijeenkomsten + gesprek én leren van elkaar
- Persoonlijke groei
- Persoonlijke ervaringen + persoonlijke ontwikkeling
- Vrijheid en eigen interpretaties kunnen hebben

Suggesties studenten ter verbetering PIW?

- Wat houdt 'critical friend'-zijn eigenlijk in? Het is meer dan "kritiek geven op elkaar"; nl: "kritische vragen stellen" aan elkaar.c
- Duidelijkheid in OF1
- Duidelijkheid vanaf het begin
- Meer duidelijkheid en begeleiding in OF1. HC OF1: andere vorm?
- Wij "moesten" niet posten op Toledo
- Uniforme aanpak docenten (mate van bewegingsvrijheid/hoe ruim is het kader?)
- Uniforme aanpak OPO (sommigen vinden die vrijheid net goed)
- Geen verplichte activiteiten
- Verplichte activiteiten-idee aan te passen

